VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ I RODZINY**

(NR 23)

z dnia 26 kwietnia 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 23)

26 kwietnia 2012 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Piechoty (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej do spraw rynku pracy o rządowym projekcie ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (druk nr 120).

W posiedzeniu udział wzięli: **Czesława Ostrowska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Jarosław Leśniewski** dyrektor Departamentu Legalności Zatrudnienia Państwowej Inspekcji Pracy wraz ze współpracownikami, **Beata Witaszka-Bereza** prokurator i **Katarzyna Naszczyńska** sędzia z Ministerstwa Sprawiedliwości, **Marcin Własnowolski** dyrektor Biura Prawnego Komendy Głównej Straży Granicznej wraz ze współpracownikami, **Iwona Zemanek** główny specjalista w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, **Jarosław Siebielec** przedstawiciel Ministerstwa Finansów**, Karina Dziwota** przedstawicielka Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz **Danuta Jazłowiecka** poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa, Dariusz Lipski, Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Tomasz Czech, Sławomir Osuch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dzień dobry, chciałbym, abyśmy możliwie sprawnie przeprowadzili posiedzenie Komisji, gdyż jestem przekonany, iż większość z państwa chciałaby uczestniczyć w debacie o ustawach emerytalnych, a ta debata planowana jest o godzinie 12.45. Nie wiem na ile idzie to na bieżąco – tak, idzie to na bieżąco – należy się więc spodziewać, że o tej godzinie debata się rozpocznie. Natomiast projekt, który dzisiaj jest przedmiotem prac naszej Komisji, był już po wielekroć oglądany i analizowany przez nas, mam więc nadzieję, że dzisiaj nie będzie dodatkowych wątpliwości i kontrowersji.

Szanowni państwo, a zatem, witam i otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W projekcie porządku dzisiejszego posiedzenia mamy rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej do spraw rynku pracy o rządowym projekcie ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, druk nr 120.

Czy są uwagi do takiego porządku posiedzenia? Uwag nie słyszę, stwierdzam, że Komisja przyjęła taki porządek posiedzenia. Przystępujemy do jego realizacji.

Przypomnę tylko państwu, że pierwsze czytanie tego projektu odbyło się na 6. posiedzeniu Sejmu, w dniu 26 stycznia, a następnie, po rozpatrzeni go na posiedzeniu naszej Komisji, został on skierowany do podkomisji stałej do spraw rynku pracy.

Bardzo proszę panią przewodniczącą Katarzynę Mrzygłocką o informację o pracach nad tym projektem.

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka (PO):

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście, projekt został skierowany do podkomisji stałej do spraw rynku pracy. Podkomisja stała spotkała się trzy razy, 14 i 15 marca oraz 11 kwietnia.

O opinię została poproszona także Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach. Komisja Nadzwyczajna taką opinię przedstawiła, sugerując pewne zmiany, które został zaakceptowane przez podkomisję stałą do spraw rynku pracy.

W związku z tym, że projekt ustawy wprowadza zmiany do wielu ustaw, do tytułu dodano odnośnik nr 2, w którym wskazano te ustawy zmieniane przedmiotowym projektem.

Komisja Nadzwyczajna przedstawiając opinię zasugerowała szereg poprawek do projektu, do których podkomisja przychyliła się.

W związku z modyfikacją art. 4 i 5 projektu ustawy numeracja artykułów uległa zmianie.

Najbardziej problematyczny okazał się zapis art. 5. Wątpliwości dotyczyły charakteru istoty zakazów, które wprowadziłby proponowany art. 5. Jakie środki represyjne w zakresie zakazu dostępu do środków pomocowych i obowiązku ich zwrotu niósłby za sobą zapis art. 5, czy odpowiedzialność administracyjną, finansową, czy też karną? Nieprecyzyjność przepisu zmusiła do modyfikacji jego formy i przeniesienia zapisów do art. 11.

Porządkując projekt, w art. 11 powołano się na ustawę o finansach publicznych, która reguluje kwestie dostępu do środków pomocowych oraz precyzuje zakres środków, o których mówi przedłożenie rządowe. Wskazano również, że to sąd, orzekając zakaz dostępu lub obowiązek zwrotu środków pomocowych, określa formę pomocy, która objęta jest zakazem lub obowiązkiem zwrotu.

Uwzględniając element zróżnicowania podmiotowego w ust. 3 art. 11 okres sankcji wyznaczono od roku do lat pięciu.

Należy podkreślić, że sąd ma możliwość, a nie ma obowiązku sankcjonowania.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach analizując przedłożenie rządowe zajmowała się w szczególności przepisami typowo merytorycznymi, to jest art. 4 i 5, które nie określiły zasad, trybu i sposobu dochodzenia do proponowanych rozwiązań, budząc tym samym wątpliwości Komisji, co do konstytucyjności tych rozwiązań.

W konsekwencji prac Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach zasugerowano wykreślenie art. 4 i 5, jednakże w trakcie procedowania podkomisji stałej do spraw rynku pracy treść tych artykułów przystosowano do wcześniej zgłoszonych poprawek oraz przeniesiono – kolejno – do art. 12 i art. 11, zmieniając tym samym numerację artykułów projektu ustawy.

W wyniku przeprowadzonych zmian dotyczących art. 4 i 5 skreślono pkt 2 ust. 1 w art. 8 i 9, mówiący o karze grzywny z tytułu powierzania wykonywania pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z duchem dyrektywy projekt przewiduje nałożenie proporcjonalnych, a zarazem odstraszających, sankcji z tytułu nielegalnego zatrudnienia osób przebywających wbrew prawu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Z proponowanego wprowadzenia zmian do Kodeksu karnego częściowo zrezygnowano.

I tak, brzmienie art. 13 przedłożenia rządowego, poruszającego m.in. kwestię warunków szczególnego wykorzystania, w konsekwencji doprecyzowano, zastępując m.in. słowo „wyzysk” słowem „wykorzystanie”.

Zmodyfikowane brzmienie art. 13 przeniesiono do art. 9 projektu ustawy.

Zrezygnowano również z wprowadzenia nowo projektowanych artykułów do Kodeksu karnego, tj. poszerzenia katalogu przestępstw i wykroczeń, m.in. o takie czyny, jak powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zostały one uwzględnione w art. 8 i 9 projektowanej ustawy, wraz z proponowanym wymiarem kary.

Art. 10 ust. 1 projektu ustawy rozstrzyga o podleganiu karze grzywny do 10 tys. zł za uporczywe powierzanie pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ust. 2

art. 10 przewiduje zaś, że podżeganie i pomocnictwo do czynu, o którym mowa w ust. 1, są karalne.

Projekt rządowy przewidywał dodanie tych przepisów do art. 120 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pierwotnie proponowano też inne sformułowanie wymiaru kary, to jest karę grzywny nie niższą niż 3 tys. zł, albo karę ograniczenia wolności. Analiza projektu wykazała, że sankcje dla podmiotów powierzających wykonanie pracy cudzoziemcowi określone zostały przede wszystkim w poszczególnych zmienianych ustawach, a nie w projektowanej ustawie, dlatego w toku prac postanowiono wprowadzić proponowane zmiany do projektu.

Implementacja dyrektywy wprowadza również zmiany do ustawy z dnia 12 października 1990 roku o Straży Granicznej, o których mowa w art. 14 sprawozdania podkomisji.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach zaproponowała zmianę pierwotnego brzmienia tego artykułu. Podkomisja przyjęła opinię w tej kwestii. Dlatego też zrezygnowano z wprowadzenia nowego typu wykroczeń do Kodeksu karnego. W konsekwencji zapis art. 14 umożliwia ściganie przez funkcjonariuszy Straży Granicznej przestępstw wymienionych w art. 8 i 9 oraz wykroczeń określonych w art. 10 projektu ustawy.

Z projektu rządowego wykreślony został zapis przewidujący obowiązek współpracy Straży Granicznej m.in. z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. Budziło to wątpliwości, przede wszystkim dlatego, że przewidywano tu obowiązek współpracy pomiędzy organem nadrzędnym i jemu podległym.

Postanowiono też zmienić ust. z 1a na 23a. Wynikało to z faktu, że dopiero w końcowych etapach art. 10d ustawy o Straży Granicznej ujęta jest sprawozdawczość, do której dodano nowy zapis. Ust. 23a nakłada na komendanta Straży Granicznej obowiązek przekazywania wskazanym resortom zbiorczych wyników kontroli, o której mowa w ust. 1, w zakresie dotyczącym powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W art. 18 regulującym zmiany do ustawy z dnia 28 października 2002 roku o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych poprawiono, analogicznie do wcześniej wprowadzonych poprawek, brzmienie art. 9, poruszającego kwestię sposobu penalizowania w przypadku skazania osoby za przestępstwo, o którym mowa w art. 8 lub art. 9 proponowanej ustawy. Przypomnę, za tego rodzaju przestępstwa przewidziano zakaz dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Do ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych dodano w art. 16 pkt 9a, który wyszczególnia również, że podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności na podstawie ustawy za przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece, określone w art. 211a Kodeksu karnego.

W ramach konsultacji w trakcie prac doprecyzowano brzmienie art. 10 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach, to jest dodano do pkt 2 ust. 1a, ppkt a, umożliwiający cudzoziemcowi, który występuje w charakterze pokrzywdzonego, otrzymanie tymczasowego zezwolenia na zamieszkanie, przez okres trwania postępowania karnego toczącego się przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonanie pracy w warunkach szczególnego wyzysku.

W dodanym podpunkcie 3b do art. 53a, w ust. 1 dookreślone zostało pojęcie podmiotu.

W ustawie z dnia… Już kończę. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych zmianie uległo brzmienie art. 24.

W dyskusji nad projektem skreślono pkt 3 artykułu 18 przedłożenia rządowego, który miał wprowadzać nowe wykroczenie w ust. 1a art. 120 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a art. 10 projektu przejął zapisy proponowane w pkt 3.

Po raz ostatni podkomisja zebrała się 11 kwietnia, ponieważ w dniu 28 marca podczas posiedzenia Komisji zostały zaproponowane dodatkowe poprawki i decyzją Komisji projekt z powrotem powrócił do prac w podkomisji.

Poprawki dotyczyły – w głównej mierze – kwestii uprawnień Straży Granicznej w roli oskarżyciela publicznego. Do ustawy o Straży Granicznej w art. 10d dodano ust. 21, umożliwiający Straży Granicznej dokonującej kontroli wystąpienie z wnioskiem do właściwego sądu rejonowego o ukaranie osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości.

Istotne zmiany wprowadzono również odnośnie do dostępu i zakazu dostępu do środków publicznych, to jest do art. 5 przedłożenia rządowego, którego brzmienie przeniesiono częściowo do art. 11 projektu.

Kompetencje sądu uzupełniono o możliwości zasądzenia na rzecz Skarbu Państwa kwoty stanowiącej równowartość środków publicznych otrzymanych w okresie 12 miesięcy poprzedzających wydanie wyroku, w przypadku skazania za przestępstwo.

W wyniku prac podkomisji skreślono art. 13, dotyczący nakazu przekazywania przez sąd informacji o prawomocnym skazaniu za przestępstwo określone w art. 8 lub 9 właściwej instytucji zarządzającej środkami publicznymi.

Poprawki do sprawozdania miały także, m.in., charakter redakcyjny.

Doprecyzowujący charakter ma poprawka brzmienia art. 19, wprowadzającego zmiany do ustawy o cudzoziemcach.

Ostatnia poprawka dotyczyła rozwinięcia art. 18 przedłożenia rządowego.

Mam nadzieję, że wszystkie poprawki omówiłam. Może którąś pominęłam?

Dziękuję za uwagę i wnoszę o przyjęcie sprawozdania.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję pani przewodniczącej za tak skrupulatne przedstawienie projektu.

Czy pani minister Ostrowska na tym etapie chciałaby zabrać głos?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Czesława Ostrowska:

Nie, wszystko jest zaakceptowane przez stronę rządową.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Bardzo dziękuję. Zatem, przystępujemy do rozpatrzenia sprawozdania.

Tytuł ustawy, czy są uwagi do tytułu? Czy jest sprzeciw wobec zamiaru przyjęcia tytułu ustawy? Nie słyszę, zatem tytuł ustawy jest przyjęty.

Art. 1, czy są uwagi do art. 1? Czy jest sprzeciw wobec zamiaru jego przyjęcia? Nie słyszę, zatem jest przyjęty.

Art. 2, czy są uwagi do art. 2? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę; przyjęty.

Art. 3, czy są uwagi do art. 3? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę; przyjęty.

Art. 4.

Bardzo proszę, pan przewodniczący Stanisław Szwed.

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Ja wprawdzie nie powinienem w ogóle pytać, jestem członkiem podkomisji, ale jak jeszcze raz czytam ten art. 4, pkt 1: „Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu, któremu powierzono wykonywanie pracy, przysługuje roszczenie o wypłatę zaległego wynagrodzenia i związanych z nim świadczeń”, to intencję znam, ale tak zapisany przepis robi wrażenie, że z jednej strony zatrudnia się, cudzoziemiec musi mieć ważny dokument uprawniający do pobytu, nie ma tego dokumentu, ale w zamian za to może występować z roszczeniem. Czyli, jest tu jakaś sprzeczność w tym zapisie.

Nie wiem, czy jesteśmy w stanie inaczej to zapisać, ale mówię, że jak to się czyta, to wynika tak, że nagradzamy tego, który przebywa nielegalnie w Polsce, nagradzamy go tym, że może występować o roszczenie.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Tylko, to nie tyle jest nagroda, co prawo do wynagrodzenia za wykonaną pracę, niezależnie od tego, że bez ważnego dokumentu przebywał na terytorium Polski.

Czy jest sprzeciw wobec zamiaru przyjęcia art. 4? Nie słyszę, zatem art. 4 jest przyjęty.

Ale – jak rozmawialiśmy z panem przewodniczącym – jesteśmy przekonani, że praktyka dopiero pokaże, na ile te zapisy, sformułowania i rozwiązania będą przez tę praktykę właściwie wdrażane, a na ile ujawnią się problemy.

Art. 5, czy są uwagi do art. 5? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 6, czy są uwagi do art. 6? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 7, czy są uwagi do art. 7? Nie słyszę, uznaję, że przyjęty.

Art. 8, czy są uwagi do art. 8? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę, zatem art. 8 przyjęty.

Art. 9, czy są uwagi do art. 9? Nie słyszę, zatem przyjęty.

Art. 10, czy są uwagi do art. 10? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 11, czy są uwagi do art. 11? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 12, czy są uwagi do art. 12? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 13, czy są uwagi do art. 13? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 14, czy są uwagi do art. 14? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 15, czy są uwagi do art. 15? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 16, czy są uwagi do art. 16? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 17, czy są uwagi do art. 17? Nie słyszę, zatem przyjęty.

Art. 18, czy są uwagi do art. 18? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 19, czy są uwagi do art. 19? Nie słyszę, zatem przyjęty.

Art. 20, czy są uwagi do art. 20? Nie słyszę, zatem przyjęty.

Art. 21, czy są uwagi do art. 21? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 22, czy są uwagi do art. 22? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 23, czy są uwagi do art. 23? Nie słyszę, przyjęty.

Art. 24, ostatni; czy są uwagi do art. 24? Nie słyszę, przyjęty.

Przystępujemy do głosowania nad całym projektem ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem projektu ustawy, który dzisiaj rozpatrujemy?

Dziękuję, czy jest ktoś przeciw? Nie widzę.

Czy ktoś wstrzymał się od głosu? Również nie wiedzę.

Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Elżbieta Przybylska:

Jednogłośnie, 20 głosów za.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

20 głosów za, nikt nie był przeciw, nikt nie wstrzymał się.

Głosowaliśmy w obecności gościa specjalnego. Witam panią poseł do Parlamentu Europejskiego, panią poseł Danutę Jazłowiecką. Myślę, że przy rozpatrywaniu tego projektu tym bardziej cieszymy się z obecności pani poseł do Parlamentu Europejskiego.

Poseł do Parlamentu Europejskiego Danuta Jazłowiecka:

Dziękuję bardzo, przepraszam, że pozwoliłam sobie zabrać głos.

Zostałam w Parlamencie Europejskim wyznaczona do dyrektywy dotyczącej delegowania pracowników. To będzie jedna z najtrudniejszych dyrektyw. Ona ma – mniej więcej – także związek z tym, o czym państwo dzisiaj mówcie. W związku z tym mam wielką nadzieję, że to doświadczenie państwa pomoże mi dobrze pracować nad tą dyrektywą. Powinnam pojawiać się częściej.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję, forum naszej Komisji jest, oczywiście, zawsze otwarte. Będziemy również chętni do wymiany opinii i poglądów.

Szanowni państwo, proponuję, by sprawozdawcą w sprawie tego projektu była pani poseł Katarzyna Mrzygłocka. To chyba nie jest zaskakujące, zwłaszcza po tym wstępie, bo jak patrzyłem na państwa twarze, to miałem wrażenie, że większość z państwa, tak jak ja, patrzyła ze zdumieniem, o co w tym wszystkim chodzi, jak skomplikowana to materia.

Czy są inne propozycje? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Zatem, pani poseł Katarzyna Mrzygłocka będzie sprawozdawcą Komisji w tej sprawie.

Wyznaczam termin na przedstawienie opinii przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych do 4 maja bieżącego roku, do godziny 16.00.

Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia. Dziękuję wszystkim. Zamykam posiedzenie Komisji.